2026/1450

29.6.2026

SKLEP SVETA (SZVP) 2026/1450

z dne 26. junija 2026

o podpori Unije za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti členov 28(1) in 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 12. decembra 2003 sprejel Strategijo EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (v nadaljnjem besedilu: Strategija), v kateri je navedeno, da lahko neširjenje orožja, razorožitev in nadzor nad orožjem, zaradi katerih imajo nedržavni akterji manjše možnosti dostopa do orožja za množično uničevanje in radioaktivnega materiala ter njihovih zadevnih nosilcev, bistveno prispevajo k boju proti terorizmu na svetovni ravni. Poglavje III Strategije vsebuje seznam ukrepov, ki jih je treba sprejeti v Uniji in tretjih državah za preprečevanje širjenja takega orožja.

(2) Unija dejavno izvaja Strategijo in uveljavlja ukrepe iz njenega poglavja III, pri čemer si zlasti prizadeva za vsesplošno uporabo in po potrebi krepitev glavnih pogodb, sporazumov in dogovorov o preverjanju s področja razoroževanja in neširjenja orožja ter zagotavlja finančno podporo za posebne projekte, ki jih izvajajo večstranske institucije, kot sta Urad Združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC) in Urad ZN za boj proti terorizmu (UNOCT).

(3) Generalna skupščina ZN je 13. aprila 2005 sprejela Mednarodno konvencijo za preprečevanje jedrskega terorizma, ki je bila dana na voljo za podpis 14. septembra 2005.

(4) Generalni sekretar ZN je v agendi za razorožitev z naslovom „Varovanje naše skupne prihodnosti“, predstavljeni 24. maja 2018, opozoril, da je jedrska nevarnost nesprejemljiva in čedalje večja.

(5) Svet je 10. decembra 2018 sprejel Sklep (SZVP) 2018/1939 ([1]).

(6) Svet je 7. junija 2021 sprejel Sklep (SZVP) 2021/919 ([2]), s katerim je spremenil Sklep (SZVP) 2018/1939 in podaljšal njegovo izvajanje do 30. novembra 2022 zaradi nenehnih izzivov, ki so izhajali iz pandemije COVID-19.

(7) Svet je 8. novembra 2022 sprejel Sklep (SZVP) 2022/2185 ([3]), s katerim je spremenil Sklep (SZVP) 2018/1939 in nadalje podaljšal njegovo izvajanje do 30. junija 2023 zaradi nadaljnje zamude pri izvajanju projektnih dejavnosti na podlagi Sklepa (SZVP) 2018/1939 zaradi posledic pandemije COVID-19.

(8) Strateški kompas za varnost in obrambo iz leta 2022 se nanaša na vztrajno grožnjo širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev ter izraža cilj Unije, da okrepi konkretne ukrepe v podporo ciljem razoroževanja, neširjenja orožja in nadzora nad orožjem. Omenja tudi nadnacionalno grožnjo terorizma kot stalen izziv in voljo Unije, da okrepi svoj odziv na boljše preprečevanje terorizma in boj proti njemu.

([1]) Sklep Sveta (SZVP) 2018/1939 z dne 10. decembra 2018 o podpori Unije za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma (UL L 314, 11.12.2018, str. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/1939/oj).

([2]) Sklep Sveta (SZVP) 2021/919 z dne 7. junija 2021 o spremembi Sklepa (SZVP) 2018/1939 o podpori Unije za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma (UL L 201, 8.6.2021, str. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/919/oj).

([3]) Sklep Sveta (SZVP) 2022/2185 z dne 8. novembra 2022 o spremembi Sklepa (SZVP) 2018/1939 o podpori Unije za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma (UL L 288, 9.11.2022, str. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2185/oj).

(9) Svet je 19. junija 2023 sprejel Sklep (SZVP) 2023/1187 ([4]).

(10) Sklep (SZVP) 2023/1187 preneha veljati 30. junija 2026. Zato bi moral Svet sprejeti ta sklep za nadaljnje izvajanje Strategije, Globalne strategije EU za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije ter Strateškega kompasa za varnost in obrambo.

(11) Tehnično izvedbo tega sklepa bi bilo treba poveriti UNODC in Centru ZN za boj proti terorizmu , ki deluje v okviru UNOCT.

(12) Ta sklep bi bilo treba izvajati v skladu z Okvirnim finančnim in upravnim sporazumom, ki ga je Evropska komisija sklenila z ZN, o upravljanju finančnih prispevkov Unije k programom ali projektom, s katerimi upravljajo ZN –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Unija z namenom izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje, Globalne strategije EU za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije ter Strateškega kompasa za varnost in obrambo z operativnim ukrepanjem (v nadaljnjem besedilu: ukrepanje) še naprej podpira vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma (ICSANT).

2. Cilji ukrepanja so:

(a) povečati število držav, ki sprožijo postopke, da bi postale pogodbenice ICSANT, ter povečati ozaveščenost in znanje o ICSANT med upravičenci, kot so nacionalni nosilci politike in odločanja, ter v mednarodnih forumih;

(b) izboljšati nacionalno zakonodajo in usposobljenost uradnikov kazenskega pravosodja in drugih ustreznih nacionalnih deležnikov v državah upravičenkah za preiskovanje, pregon in razsojanje v zadevah, v katerih je ICSANT relevantna;

(c) krepiti politike, prakse in postopke za preprečevanje, odkrivanje in odzivanje na nevarnost nedržavnih akterjev, vključno s teroristi, ki bi pridobivali, posedovali ali uporabljali jedrski ali drug radioaktivni material;

(d) izboljšati poznavanje in razumevanje nevarnosti radiološkega in jedrskega terorizma ter drugih kaznivih ravnanj, ki vključujejo jedrski ali drugi radioaktivni material;

(e) okrepiti nacionalno in mednarodno sodelovanje, vključno z izmenjavo informacij znotraj držav pogodbenic in med njimi, pri oblikovanju in sprejemanju učinkovitih in praktičnih ukrepov za učinkovito izvajanje ICSANT.

3. Podroben opis ukrepanja je naveden v Prilogi.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik).

2. Za tehnično izvedbo ukrepanja sta pristojna Urad Združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC) in Urad ZN za boj proti terorizmu (UNOCT).

3. UNODC in UNOCT opravljata nalogo iz odstavka 2 pod odgovornostjo visokega predstavnika. Visoki predstavnik v ta namen z UNODC in UNOCT sklene potrebne dogovore.

([4]) Sklep Sveta (SZVP) 2023/1187 z dne 19. junija 2023 o podpori Unije za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma (UL L 157, 20.6.2023, str. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1187/oj).

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje ukrepanja je 2 000 000,02 EUR (v nadaljnjem besedilu: odhodki).

2. Odhodki se upravljajo v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

3. Komisija nadzira ustrezno upravljanje odhodkov. V ta namen z UNODC in UNOCT sklene sporazuma o prispevku. V teh sporazumih o prispevku se določi, da morata UNODC in UNOCT zagotoviti razpoznavnost prispevka Unije, primerno njegovi višini.

4. Komisija si prizadeva, da bi sporazuma iz odstavka 3 sklenila čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. V primeru težav v postopku o tem obvesti Svet, obvesti pa ga tudi o datumu sklenitve teh sporazumov.

Člen 4

1. Visoki predstavnik o izvajanju tega sklepa poroča Svetu na podlagi rednih poročil s strani UNODC in UNOCT. Ta redna poročila so podlaga za ocenjevanje, ki ga izvede Svet.

2. Komisija zagotovi informacije o finančnih vidikih izvajanja ukrepanja.

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po datumu sklenitve sporazumov iz člena 3(3). Vendar pa ta sklep preneha veljati šest mesecev po datumu njegovega začetka veljavnosti, če v navedenem obdobju ni sklenjen noben sporazum.

V Luxembourgu, 26. junija 2026

Za Svet

predsednik

M. DAMIANOS

PRILOGA

PROJEKTNI DOKUMENT

Podpora Unije za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma

Ozadje

Generalna skupščina Združenih narodov je leta 2005 sprejela Mednarodno konvencijo za preprečevanje jedrskega terorizma (ICSANT), kar je bil pomemben mejnik pri krepitvi mednarodnega pravnega okvira za jedrsko varnost. Ta konvencija je imela marca 2026 127 držav pogodbenic.

ICSANT je eden od 19 mednarodnih pravnih instrumentov za boj proti terorizmu. Za mednarodni mir in varnost je bistveno učinkovito preprečevanje terorističnih ali drugih kaznivih ravnanj, ki vključujejo jedrski ali drug radioaktivni material, in boj proti njim. To, da država postane pogodbenica, je le prvi nujen korak, saj je ključnega pomena tudi učinkovito izvajanje (na zakonodajni in tehnični ravni). ICSANT zahteva sprejetje nacionalne izvedbene zakonodaje, ki zagotavlja ustrezen prenos vseh obveznosti iz te konvencije. To zagotavlja celovito pravno kritje za kazniva dejanja, ki vključujejo jedrski ali drug radioaktivni material, vključno s terorističnimi dejanji, pa tudi mehanizme za preprečevanje in odkrivanje takega ravnanja ter odzivanje nanj. Ta konvencija ima ključno vlogo pri krepitvi mednarodne strukture jedrske varnosti, za cilj doseganja njenega vsesplošnega spoštovanja pa so potrebna nenehna prizadevanja za zagotovitev, da za domnevne storilce ni varnih zatočišč.

V zvezi s tem prvi in drugi projekt, ki podpirata vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje ICSANT (od januarja 2019 do junija 2023 oziroma od julija 2023 do junija 2026), predstavljata pomembno večstransko varnostno partnerstvo med Evropsko unijo in Združenimi narodi, ki je namenjeno obravnavanju grožnje jedrskega terorizma in drugega kaznivega ravnanja, ki vključuje jedrski ali drug radioaktivni material.

Za preprečevanje, odkrivanje in zatiranje kaznivih ravnanj nedržavnih akterjev, ki vključujejo jedrski ali drug radioaktivni material, je potreben trden nacionalni pravni okvir, katerega ključna podlaga je ICSANT. Njena vsesplošna uporaba in učinkovito izvajanje ostajata pomembni prednostni nalogi mednarodne skupnosti.

Utemeljitev projekta

ICSANT je dvajset let po njenem sprejetju še vedno zelo pomembna ne le za države, ki imajo jedrski material ali izvajajo programe jedrske energije, temveč tudi za vse druge države, saj zadeva širok nabor radioaktivnih materialov, ki se običajno uporabljajo v medicini, industriji, kmetijstvu in raziskavah. To široko področje uporabe poudarja, da nobena država ni izvzeta iz tveganj, povezanih z morebitno zlorabo takih materialov. Zato je bistveno še naprej spodbujati in podpirati vsesplošno uporabo ICSANT ter odločno poudarjati njeno učinkovito izvajanje. Demonstracija konkretnih koristi pristopa k tej konvenciji in njenega učinkovitega izvajanja ostaja ključnega pomena za krepitev svetovne jedrske varnosti. V zvezi s tem bodo Evropska unija in Združeni narodi ponovno sodelovali v novem projektu z naslovom *Podpora za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma*, s čimer bodo dodatno okrepili skupna prizadevanja za obravnavanje nenehnih in spreminjajočih se groženj, ki vključujejo jedrski ali drug radioaktivni material.

Cilj projekta

Projekt bo podpiral vsesplošno uporabo ter obsežnejše in učinkovitejše izvajanje ICSANT z močnejšimi in skladnimi nacionalnimi pravnimi okviri ter zanesljivo krepitvijo zmogljivosti.

Trajanje projekta

Od 1. julija 2026 do 30. junija 2029 (36 mesecev)

Geografska razsežnost projekta

Globalna, regionalna, nacionalna raven

Projektni pristop

Ta projekt bosta izvajala Oddelek za boj proti terorizmu pri Uradu Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC) prek svojega programa za preprečevanje kemičnega, biološkega, radiološkega in jedrskega terorizma ter Urad Združenih narodov za boj proti terorizmu (UNOCT) prek svojega globalnega programa za boj proti uporabi orožja v teroristične namene v okviru Protiterorističnega centra Združenih narodov (UNCCT), po potrebi v tesnem sodelovanju z ustreznimi področnimi uradi ter mednarodnimi in nevladnimi organizacijami. To med drugim vključuje delegacije Evropske unije, pobudo za centre odličnosti Evropske unije na področju zmanjševanja kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj (EU CBRN CoE), Mednarodno agencijo za atomsko energijo (MAAE), Medregijski raziskovalni inštitut Združenih narodov za kriminal in pravico (UNICRI), Urad Združenih narodov za razorožitev (UN-ODA) ter Odbor Varnostnega sveta Združenih narodov, ustanovljen na podlagi Resolucije 1540 (2004), in njegovo skupino strokovnjakov.

Projekt bo razdeljen na dva dela, ki ju bosta v skladu s svojimi pristojnostmi in strokovnim znanjem izvajala UNODC oziroma UNOCT/UNCCT. Zato bo nekatere izložke in dejavnosti izvajal UNODC, druge pa UNOCT/UNCCT. Pri nekaterih primerih bosta sodelovala oba subjekta.

Projekt bo temeljil na dejavnostih, ki so se izvedle, in orodjih, ki so se razvila, na podlagi Sklepa Sveta (SZVP) 2018/1939 z dne 10. decembra 2018 in Sklepa Sveta (SZVP) 2023/1187 z dne 19. junija 2023. Izvajal se bo v skladu s strategijo EU proti širjenju orožja za množično uničevanje, globalno strategijo EU za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije ter strateškim kompasom za varnost in obrambo, ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta Združenih narodov, globalno strategijo Združenih narodov za boj proti terorizmu (A/RES/60/288) in drugimi resolucijami Generalne skupščine Združenih narodov (npr. A/RES/78/226). V projekt bodo vključene obstoječe mednarodne norme in standardi na področju človekovih pravic.

Pri izvajanju celotnega projekta se bo upošteval vidik spola. Pri projektu se bodo spodbujali vidiki enakosti spolov, razsežnost spola pa bo vključena v metodologijo projekta. Kolikor je to mogoče, se bodo zagotavljale enake možnosti za uradnike in uradnice, da sodelujejo na vseh projektnih dogodkih, pri čemer bodo poudarjene koristi vključevanja javnih uslužbenk v nacionalne institucije. Vse povratne informacije, zbrane v raziskavah in testih pred delavnico in po njej, bodo razčlenjene po spolu, da se zagotovi, da se v projekt vključi stališče uradnic in se o njem poroča. Podatki, razčlenjeni po spolu, se bodo zbirali in sporočali na podlagi kazalnikov projekta.

Rezultati projekta

Rezultat 1: Večje število držav, ki razmišljajo o pridružitvi/začenjajo postopke/so v procesu tega, da postanejo pogodbenice ICSANT, ter večja ozaveščenost in znanje o ICSANT, vključno z ustreznimi vidiki človekovih pravic iz te konvencije, med upravičenci (nacionalnimi oblikovalci politik in nosilci odločanja, vključno s poslanci) ter v mednarodnih forumih. Po potrebi se izkorišča dopolnjevanje z drugimi ustreznimi mednarodnimi pravnimi instrumenti (Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Spremembo Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Resolucijo VSZN 1540).

Rezultat 2: Izboljšana nacionalna zakonodaja in usposobljenost uradnikov kazenskega pravosodja in drugih ustreznih nacionalnih deležnikov v državah upravičenkah za preiskovanje, pregon in razsojanje v zadevah, v katerih bi se uporabljala ICSANT.

Rezultat 3: Okrepljene politike, prakse in postopki za preprečevanje in odkrivanje grožnje, da nedržavni akterji, vključno s teroristi, pridobivajo, posedujejo in/ali uporabljajo jedrski ali drug radioaktivni material, in odzivanje nanjo ter boljše poznavanje in razumevanje nevarnosti radiološkega in jedrskega terorizma ter drugega kaznivega ravnanja, ki vključuje take materiale.

Rezultat 4: Okrepljeno nacionalno in mednarodno sodelovanje, vključno z izmenjavo informacij znotraj držav pogodbenic in med njimi, pri oblikovanju in sprejemanju učinkovitih in praktičnih ukrepov za učinkovito izvajanje te konvencije.

Izložki in dejavnosti projekta

Rezultat 1: Večje število držav, ki razmišljajo o pridružitvi/začenjajo postopke/so v procesu tega, da postanejo pogodbenice ICSANT, ter večja ozaveščenost in znanje o ICSANT, vključno z ustreznimi vidiki človekovih pravic iz te konvencije, med upravičenci (nacionalnimi oblikovalci politik in nosilci odločanja, vključno s poslanci) ter v mednarodnih forumih. Po potrebi se izkorišča dopolnjevanje z drugimi ustreznimi mednarodnimi pravnimi instrumenti (Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Spremembo Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Resolucijo VSZN 1540).

Izložek 1.1: Spodbujanje pomena vsesplošne uporabe in učinkovitega izvajanja ICSANT na podlagi prepoznavnosti in promocije

Dejavnost 1.1.1: Dogodek na visoki ravni ob 20. obletnici ICSANT (UNODC)

UNODC bo organiziral in izvedel dogodek na visoki ravni, ki ga bosta na Dunaju skupaj gostili EU in Kanada, da bi obeležili 20. obletnico začetka veljavnosti ICSANT leta 2027, ki bo 1) dejansko srečanje držav pogodbenic in nepogrešljiv forum za razpravo o izvajanju na svetovni in nacionalni ravni, vključno z izzivi in dosedanjim napredkom, ter o mednarodnem sodelovanju v okviru te konvencije, pa tudi o vidikih človekovih pravic v okviru ICSANT in vidikih spola; 2) spodbuda državam, ki še niso pogodbenice, naj razmislijo o pristopu; 3) začrtanje poti k vsesplošni uporabi in učinkovitemu izvajanju ICSANT.

Dejavnost 1.1.2: Prepoznavnost, promocija in prispevki k dogodkom, povezanim z ICSANT, ki jih gostijo druge organizacije (UNODC/UNOCT)

UNODC in UNOCT/UNCCT bosta v okviru svojih pristojnosti in po potrebi prispevala svoje strokovno znanje ter promovirala ICSANT, skupaj z dejavnostmi, izvedenimi v okviru tega projekta, v ustreznih mednarodnih forumih, vključno z dogodki, ki so povezani z naslednjimi organizacijami oziroma jih te organizirajo:

— mednarodni pravni okviri, ki med drugim vključujejo Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala in njeno spremembo, Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004), Pogodbo o neširjenju jedrskega orožja;

— mednarodne organizacije, med drugim MAAE, Mednarodna organizacija kriminalistične policije (Interpol), UNICRI, Inštitut Združenih narodov za raziskave na področju razoroževanja (UNIDIR), UN-ODA, Urad Združenih narodov za pravne zadeve (OLA);

— civilna družba, vključno z nevladnimi organizacijami;

— mednarodne pobude, ki med drugim vključujejo pobudo EU za centre odličnosti na področju zmanjševanja kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj (EU CBRN CoE), globalno partnerstvo proti širjenju orožja in sredstev za množično uničevanje, pobudo o jedrski grožnji in globalni dogovor Združenih narodov o usklajevanju boja proti terorizmu.

Izložek 1.2: Spodbujanje in krepitev pristopa k ICSANT ter sinergij in dopolnjevanja z drugimi ustreznimi mednarodnimi pravnimi instrumenti

Dejavnost 1.2.1: Vladni memorandumi (UNODC)

UNODC bo na podlagi svojih bogatih izkušenj pri pripravi vladnih memorandumov, ki so privedli do pristopa k ICSANT oziroma ga pospešujejo, pripravil vzorčni vladni memorandum za države, ki razmišljajo o pristopu k ICSANT. Objavljen bo na spletnem mestu UNODC. UNODC bo državam prosilkam še naprej pomagal s prilagojenimi osnutki vladnih memorandumov. Ti memorandumi so podrobni dokumenti, ki obravnavajo specifične razmere in potrebe držav, da bi podprli ustrezna ministrstva in druge ustrezne deležnike, ki se zavzemajo za pristop k ICSANT, pri nosilcih odločanja.

Rezultat 2: Izboljšana nacionalna zakonodaja in usposobljenost uradnikov kazenskega pravosodja in drugih ustreznih nacionalnih deležnikov v državah upravičenkah za preiskovanje, pregon in razsojanje v zadevah, v katerih bi se uporabljala ICSANT.

Izložek 2.1: Zagotovljena zakonodajna pomoč državam, ki zanjo zaprosijo

Dejavnost 2.1.1: Ustrezna zakonodajna pomoč za uveljavitev določb ICSANT in omogočanje uporabe prava s strani uradnikov na terenu, organov odkrivanja in pregona, tožilcev, sodstva in vseh drugih ustreznih deležnikov (UNODC)

UNODC bo na zahtevo in po potrebi s pregledom zakonodajnih dokumentov in nacionalnimi spletnimi delavnicami o pripravi zakonodaje zagotovil ustrezno zakonodajno pomoč državam, ki zaprosijo zanjo (državam pogodbenicam ICSANT ali državam, ki še niso pogodbenice ICSANT), pri čemer bo kot osnovo vzel skupne vzorčne določbe UNODC in IAEA o inkriminaciji jedrskega terorizma, priročnik UNODC o medsebojni pravni pomoči in izročitvi ter pisalno orodje UNODC za zahtevke po medsebojni pravni pomoči, dobre prakse, ugotovljene v zbirki UNODC o nacionalni zakonodaji za izvajanje iz člena 2 ICSANT, pa tudi orodja, ki jih je UNODC razvil v okviru prejšnjih sklepov Sveta in drugih dopolnilnih projektov.

Izložek 2.2: Okrepljena zmogljivost nacionalnih kazenskopravnih sistemov za preprečevanje, odkrivanje, zatiranje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, povezanih z ICSANT, in sojenje v zvezi z njimi

Dejavnost 2.2.1: Nacionalni seminarji za centre za izobraževanje in usposabljanje v pravosodju (UNODC)

UNODC bo organiziral pet (5) nacionalnih seminarjev v državah, ki so že pogodbenice ICSANT, za uradnike kazenskega pravosodja v centrih za izobraževanje v pravosodju ali drugih ustreznih centrih za usposabljanje, da bi okrepil njihove zmogljivosti za učinkovito izvajanje ICSANT in povečal ozaveščenost v zvezi s to konvencijo. Seminarji bodo med drugim temeljili na priročniku o fiktivnih primerih v okviru ICSANT in drugem gradivu, ki ga je pripravil UNODC v skladu s prejšnjimi sklepi Sveta, ter bodo uporabljali metodo usposabljanja izvajalcev usposabljanja, da se zagotovi trajnostnost. Če se spletni prenos katerega koli seminarja v kateri koli državi šteje za učinkovitejšega, se lahko število nacionalnih seminarjev poveča, odvisno od razpoložljivosti virov.

Izložek 2.3: Vzdrževanje, redno posodabljanje, izboljševanje in nadaljnji razvoj spletišča UNODC za ICSANT

Dejavnost 2.3.1: Spletišče ICSANT (UNODC)

UNODC bo spletišče vzdrževal, redno posodabljal, izboljševal in nadalje razvijal v vseh uradnih jezikih ZN. Spletišče UNODC za ICSANT (unodc.org/icsant) je postalo referenčna točka za strokovne delavce po vsem svetu, saj vsebuje vse razpoložljive vire o Konvenciji, vključno z njeno zgodovino postopka, pristopnim statusom, analitičnimi članki, zbirko nacionalne izvedbene zakonodaje, orodji za krepitev zmogljivosti (vključno z moduli e-učenja) ter informacijami o tozadevni tehnični in zakonodajni pomoči UNODC. Od uvedbe septembra 2021 je spletišče obiskalo že več kot 118 000 uporabnikov. Na njem je dostopna tudi podatkovna zbirka imenovanih organov ICSANT na podlagi člena 7(4). Na spletišču bodo dostopne tudi nove podatkovne zbirke, ki bodo razvite na podlagi novih funkcij sekretariata ICSANT v okviru pristojnosti UNODC.

Rezultat 3: Okrepljene politike, prakse in postopki za preprečevanje in odkrivanje grožnje, da nedržavni akterji, vključno s teroristi, pridobivajo, posedujejo in/ali uporabljajo jedrski ali drug radioaktivni material, in odzivanje nanjo ter boljše poznavanje in razumevanje nevarnosti radiološkega in jedrskega terorizma ter drugega kaznivega ravnanja, ki vključuje take materiale.

Izložek 3.1: Okrepitev zmogljivosti držav pogodbenic za preprečevanje in odkrivanje pridobivanja, posedovanja in/ali uporabe jedrskega ali drugega radioaktivnega materiala ter odzivanje nanj

Dejavnost 3.1.1: Regionalne delavnice in simulacijske vaje za krepitev zmogljivosti držav pogodbenic v boju proti jedrskemu terorizmu (UNOCT)

UNOCT/UNCCT bo na podlagi strokovnega znanja in izkušenj, pridobljenih na desetih delavnicah in simulacijskih vajah, ki jih je organiziral na podlagi dveh prejšnjih sklepov Sveta, organiziral še tri regionalne delavnice in simulacijske vaje za okrepitev mehanizmov čezmejnega sodelovanja in usklajevanja za preprečevanje in onemogočanje radiološkega in jedrskega terorizma ter pripravo in odzivanje nanj. Pri vajah na podlagi resničnega primera ali scenarija bo sodelovalo več ekip iz držav (npr. iz obveščevalnih služb, carinskega, regulativnega, pravosodnega, zdravstvenega, političnih sektorjev itd.), ki bodo krepile svoje zmogljivosti na različnih področjih, na primer pri odkrivanju radiološkega in jedrskega terorizma, z njim povezani forenziki, odzivanju nanj in njegovem blaženju, ter nacionalnim organom pomagale pri učinkovitem izvajanju ICSANT in krepitvi mednarodnega sodelovanja, s tem pa pokazale, da je pomembno biti pogodbenica Konvencije. Vaje bodo osredotočene tudi na izmenjavo informacij in medsebojno pravno pomoč, da bi dokazali operativno vrednost ICSANT. Tako kot na podlagi dveh prejšnjih sklepov Sveta bo UNOCT/UNCTT še naprej izvajal delavnice in simulacijske vaje v sodelovanju z ustreznimi deležniki, med drugim z MAAE, Interpolom, centri odličnosti na področju zmanjševanja KBRJ tveganj (EU CBRN CoE), Skupnim raziskovalnim središčem EU, Medregijskim raziskovalnim inštitutom ZN za kriminal in pravico (UNICRI) ter Svetovno carinsko organizacijo (WCO). V okviru regionalnih delavnic in simulacijskih vaj se bodo krepile zmogljivosti na ustreznih področjih, ki jih bodo opredelile države pogodbenice, med drugim na naslednjih področjih:

boj proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu s poudarkom na odkrivanju, da bi okrepili zmogljivosti na področju odkrivanja, pri čemer bo poudarek na prepoznavanju in uporabi dobrih praks za odkrivanje radiološkega/jedrskega materiala z informacijami in instrumenti, ki prispevajo h krepitvi zmogljivosti v boju proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu, kar zadeva upravljanje varnosti meja;

boj proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu s poudarkom na forenziki, da bi okrepili zmogljivosti na področju odkrivanja s forenziko, pri čemer bo poudarek na dokazovanju pomena jedrske forenzike in medagencijskega usklajevanja, ki prispevata h krepitvi zmogljivosti v boju proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu;

boj proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu s poudarkom na odzivanju in blaženju, da bi okrepili zmogljivosti na področju odzivanja in blaženja, pri čemer bo poudarek na bistvenem elementu okvira jedrskega varovanja, tj.zmožnosti učinkovitega, pravočasnega in usklajenega odzivanja na teroristične incidente, ki vključujejo jedrski ali drugi radioaktivni material.

Dejavnost 3.2.1: Simulacijske vaje za krepitev zmogljivosti držav pogodbenic ICSANT v boju proti jedrskemu terorizmu (UNODC)

UNODC bo izvedel simulacijski vaji za države pogodbenice ICSANT, da bi okrepili izvajanje operativnih vidikov Konvencije. UNODC je znatno prispeval k šestim simulacijskim vajam, izvedenim v okviru prejšnjih dveh sklepov Sveta, največkrat kot soorganizator skupaj z UNOCT in drugimi partnerji (na primer Italijo, Mongolijo, Tadžikistanom in ZDA). Poleg tega ima dolgoletne izkušnje z izvajanjem drugih simulacijskih vaj in zagotavljanjem različne pomoči za krepitev tehničnih in operativnih zmogljivosti ustreznih deležnikov (vključno z organi odkrivanja in pregona, carinskimi organi, uradniki na terenu itd.) v zvezi z odkrivanjem in onemogočanjem kaznivih dejanj, ki vključujejo jedrski ali drug radioaktivni material, ki bi spadal na področje uporabe ICSANT, ter odzivanjem nanje. To pomoč zagotavlja skupaj s strokovnjaki iz enote UNODC za upravljanje meja, pogosto v sodelovanju z MAAE, Interpolom, centri odličnosti EU na področju zmanjševanja KBRJ tveganj in drugimi mednarodnimi strokovnjaki, vključno s strokovnjaki iz EU. UNODC bo predlagane simulacijske vaje izvajal skupaj s temi in po potrebi tudi z drugimi partnerji.

Izložek 3.2: Boljše poznavanje in razumevanje držav pogodbenic glede grožnje radiološkega in jedrskega terorizma

Dejavnost 3.2.1: Nacionalna usposabljanja v živo za boj proti radiološkemu/jedrskemu terorizmu (UNOCT)

UNOCT/UNCCT bo organiziral eno ciljno usmerjeno usposabljanje za državo pogodbenico, da bi povečali operativno učinkovitost ICSANT z demonstracijo praktičnih načinov uporabe Konvencije, in sicer s študijami primerov in praktičnimi vajami za ustrezne deležnike, med drugim za carinske organe, mejne policiste, sodnike, tožilce, organe odkrivanja in pregona, regulativne organe, ministrstvo za obrambo, ministrstvo za zunanje zadeve, ministrstvo za zdravstvo, ministrstvo za industrijo, ministrstvo za pravosodje in obveščevalne službe. Z usposabljanjem se bodo krepile zmogljivosti držav pogodbenic za uporabo ICSANT, tudi tako, da bodo razumele tveganja in grožnje, krepile pripravljenost ter zmogljivosti preprečevanja, onemogočanja in odzivanja, razvijale protiukrepe, se odzivale na incidente ter krepile mednarodno sodelovanje v primeru incidenta, povezanega z radiološkim/jedrskim terorizmom. UNOCT/UNCCT bo črpal iz bogatih izkušenj, ki jih ima z usposabljanjem več kot 1 700 uradnikov.

UNOCT/UNCCT bo sodeloval z zainteresiranimi državami pogodbenicami pri opredelitvi ustreznega usposabljanja za boj proti terorizmu v skladu z njihovimi prednostnimi nalogami in potrebami, tudi na naslednjih področjih:

nacionalno usposabljanje – osnovni tečaj o radioloških in jedrskih grožnjah, ki osebju omogoča, da se učinkovito odzove na kraj radiološkega in jedrskega incidenta, ter zagotavlja priporočila za reševalce, da lahko delajo v okolju, ki vsebuje potencialno nevarne radiološke in jedrske agense;

nacionalno usposabljanje – nadaljevalni tečaj o radioloških in jedrskih grožnjah, ki obravnava pomembne teme, povezane z radiološkimi in jedrskimi grožnjami. Vključeval bo praktične predstavitve in vaje ter realistične scenarije, ki zajemajo odkrivanje in prepoved nedovoljenega prometa z radiološkim materialom, identifikacijo radiološkega ali jedrskega materiala na kraju kaznivega dejanja ter prepoznavanje radioloških in jedrskih nevarnosti in dokazov;

nacionalno usposabljanje – specialistični tečaj o radioloških in jedrskih grožnjah, ki podrobneje obravnava radiološke in jedrske grožnje, s posebnim poudarkom na radioloških disperzivnih napravah in improviziranih jedrskih napravah;

nacionalno usposabljanje – tečaj o radioloških in jedrskih protiukrepih, v katerem je predstavljen večagencijski pristop, ki se osredotoča na oblikovanje protiukrepov zoper radiološke in jedrske grožnje ter na skupni odziv na radiološke in jedrske nesreče s strani ključnih nacionalnih agencij, vključno z organi odkrivanja in pregona, carino, varnostnimi agencijami, prvimi reševalci, obveščevalnimi službami, organi javnega zdravja, regulativnimi organi, industrijo itd;

nacionalno usposabljanje – tečaj varovanja ključne infrastrukture, ki se osredotoča na sektorje, ki jih je mogoče neposredno napasti, kot so jedrske elektrarne, jedrski raziskovalni reaktorji, lokacije z radijskimi viri, transportna vozlišča, pa tudi sektorji, ki so lahko tarče nedržavnih akterjev, da bi pridobili občutljive in nadzorovane tehnologije.

Rezultat 4: Okrepljeno nacionalno in mednarodno sodelovanje, vključno z izmenjavo informacij znotraj držav pogodbenic in med njimi, pri oblikovanju in sprejemanju učinkovitih in praktičnih ukrepov za učinkovito izvajanje Konvencije.

Izložek 4.1: Olajšanje izmenjave informacij, kot se zahteva v skladu z ICSANT

Dejavnost 4.1.1: Kampanja za spodbujanje držav pogodbenic ICSANT k imenovanju in posodobitvi pristojnega organa in točke za stike na podlagi člena 7(4) Konvencije (UNODC)

UNODC je odgovoren za prejemanje in razširjanje uradnih obvestil o imenovanju organov s strani držav pogodbenic v skladu s členom 7(4). Prejeta uradna obvestila se objavijo na spletišču UNODC za ICSANT.

UNODC bo nadaljeval kampanjo, namenjeno spodbujanju držav, ki so že pogodbenice ICSANT, k izpolnjevanju obveznosti iz člena 7(4), ki od držav pogodbenic zahteva, da Združene narode obvestijo o svojih pristojnih organih in točkah za stike, odgovornih za pošiljanje in prejemanje informacij v zvezi z ICSANT. Kampanja, izvedena v okviru drugega sklepa Sveta, je uspešno dosegla svoj cilj, in sicer do 11. maja 2026 je bilo prejetih 44 obvestil o novih imenovanjih in 18 obvestil o posodobitvi prejšnjih imenovanj. Dejavnosti bodo vključevale pošiljanje pisem ustreznim stalnim misijam, v katerih bodo te naprošene, naj izpolnijo svojo obveznost iz člena 7(4), vodenje dvostranskih srečanj, spremljanje morebitnih posodobitev prejšnjih imenovanj, načrtovanje in izvajanje izboljšav v zvezi z izpolnjevanjem nalog, ki se izvajajo v skladu s členom 7(4), ter spodbujanje člena 7(4) v ustreznih forumih.

Dejavnost 4.1.2: Drugo srečanje pristojnih nacionalnih organov in točk za stike v zvezi z ICSANT (UNODC)

UNODC bo v tretjem letu projekta organiziral in sklical drugo srečanje zadevnih pristojnih organov in točk za stike na Dunaju v Avstriji. Na podlagi rezultatov prvega srečanja leta 2026 na Dunaju bo drugo srečanje vključevalo tudi simulacijo koordinirane vaje in usposabljanje o učinkovitosti točk za stike v skladu s členom 7(4). Srečanje bo namenjeno nacionalnim točkam za stike in drugim ustreznim nacionalnim deležnikom.

Izložek 4.2: Uporaba najboljše praks in izkušenj, pridobljenih ob pridružitvi ICSANT in njenemu izvajanju, s strani ciljnih skupin na regionalni ravni, da bi okrepile učinkovito izvajanje ICSANT in jedrsko varovanje

Dejavnost 4.2.1: Regionalne in podregionalne delavnice na ravni sogovornikov za izmenjavo najboljših praks in izkušenj, pridobljenih pri pridružitvi ICSANT (UNOCT) in njenem izvajanju

UNOCT/UNCCT bo organiziral tri spletne regionalne in podregionalne delavnice na ravni sogovornikov za manjše število držav, da bi izmenjale najboljše prakse in izkušnje v zvezi z učinkovitim izvajanjem ICSANT, in sicer prek praktičnih primerov ter s poudarkom na pravnih in operativnih okvirih in okvirih sodelovanja. Rezultati delavnic bodo upoštevani v sklepnem dokumentu, vključno s časovnimi načrti in priporočili za okrepitev izvajanja, da bi se izboljšale politike, prakse in postopki v skladu z določbami ICSANT. Dogodki bodo spodbudili opredelitev vodilnih v regiji in po možnosti vključevali opazovalce iz držav, ki še niso pogodbenice Konvencije.